

SYNOPSIS VITÆ

DOMINI NOSTRI JESU-CHRISTI,

BEATÆ MARIAE VIRG., AC SS. APOSTOLORUM.

De Christi Nativitate, et Baptismo.

Christus Jesus, æternus Deus, æternique Patris Filius, in Bethlehem Judæ natus est in diebus Herodis Regis, cùm descriptio Imperii fieret ex edicto Augusti. Partum sacratissimum enixa est Deipara in spelunca vicina Bethlehem.

Octavo die circumcisus est Christus, et Jésu nomen suscepit. Deinde adoratus fuit à Magis, qui, stella duce, ab Oriente venerunt, et munera ei obtulerunt, aurum, thus, et myrrham. Post Magorum discessum, Angelo monente, Jóseph cum Maria et Pueru Jesu in Ægyptum fugit, ut Herodis persecutiōne illum eriperent.

Interea cædem infantium imperavit Herodes in Bethlehem et in omnibus finibus ejus, à himatu et infra, secundum tempus quod exquisierat à Magis.

Baptizatus est Christus anno trigesimo ætatis sue in eunte anno uno postquam S. Joannes Baptista ministerium suum inchoasset. Hæc miracula subsecuta sunt Christi Baptismum; videlicet: Cœ-

di aperti sunt, Spiritus Sanctus in columbam specie descendit, de cœlo audita est vox æterni Patris dicentis: *Jesum esse dilectum filium suum, in quo sibi valde placaret.*

Christus post susceptum à Joanne Baptismum afflatus Spiritu Sancto secessit in desertum, atque ibi dies quadraginta ab omni prorsus cibo abstinenſ jejunavit, iisque transactis esūriit. Quam occasionem arripiens diabolus obtulit ei lāpides in panem vertendos. Triplex fuit Christi tentatio, prima ad gulam pertinens, secunda ad superbiam, tertia ad avaritiam.

De Miraculis Christi, ac de ejus Prædicatione.

Primum Christi miraculum fuit conversio aquæ in vinum ab eo facta, dum interesset nuptiis in Cana Galliæ oppido celebratis. *Hoc fecit initium signorum Jesus.* Maximum miraculorum Christi, justa S. Hieronymum, fuit ejectio vendentium, et ementium, itemque nummulariorum è Templo.

Christus Dominus prædicare cœpit publicè doctrinam suam anno ætatis trigesimo primo, postquam Joannes Baptista jussu Herodis Antipæ conjectus est in carcere: siquidem paulò ante docuerat Discipulos, qui ipsum secuti fuerant, et eos, quos per Discipulos baptizaverat in Iudea. Prædicavit per universam Iudeam, incipiens à Galilæa, ubi educatus fuerat in urbe Nazareth. Concessit quidem Christus in partes Tyri et Sidonis, non tamen ut ibi prædicaret: nihilominus venientes ad se gentiles in Galilæa, et Iudea docens admisit. Sabbatis sæpius prædicavit in Templo, quod

omnes Judæi conveniebant; et in Sinagogis quæ erant in urbibus et vicis frequentioribus. Anno prædicationis secundo, ætatis suæ trigesimo secundo, post fusas per noctem totam ad Deum preces, manè ex multis Discipulis sibi adjutores elegit duodecim Apostolos, qui duodecim fundamenta Ecclesiæ in sacris litteris appellantur, et anno insequeente duos et septuaginta Discipulos, quos binos ad prædicandum misit, Apostolos verò retinuit apud se, tum ut testes essent vitæ suæ, et sibi pæsto essent, tum ut ab sese discerent rationem Evangelii prædicandi, et orbem totum tali modo subigendi.

Rogatus ab uno ex Discipulis: *Domine, doce nos orare, sicut docuit et Joannes discipulos suos, præscripsit illi Divinam illam orandi formulam, quæ Oratio Dominica vulgo dicitur, quæ nuncupatur Breviarium totius Evangelii à Tertuliano et à S. Cypriano Cœlestis, doctrinæ compendium.* Nec solum orandi formulam. Discipulis tradidit, sed ipse ad præcandum documento fuit et exemplo; quandoquidem in oratione ita frequenter versabatur, ut in ea etiam pernoctaret.

De triumphali Christi ingressu in urbem Jerosolymam.

Anno vitæ ejus postremo, die ante mortem ejus quinto, primo hebdomadæ, qui nobis nunc Dominicus est, Christus Jerosolymam ingressus est. Nam summo manè descedens Bethania, cùm ad Bethphage venisset, eò misit duos Discipulos, qui inde asinam et pullum ad se adducerent, jussos dicere eorum Dominis, si prohiberent, opus esse.

his Domino. Asino exornato palliis Discipulorum Christus insedit, vectusque per vias vèstibus ac ramis palmárum et olivárum stratis, à populo gratulante et clamante *Hosanna filio David*, tamquam Messias in urbem deductus est.

De Paschate à Christo celebrato, et Eucharistia ab ipso instituta.

Christus Dominus, quemadmodùm narrat Iohannes, prima ac legitima cœna jam peracta, inter cœnam secundam ac communem, solus, aliis recumbentibus, surrexit, vestimenta sua depositus, et ministerium admodum servile fungens aquam in pelvis fudit, ac lavit pedes Discipulorum, initio facto à Petro, qui id priùs vehementer abnuérat, lotósque abstersit linteo, ac demum accubuit iterum mensæ, à qua surréxerat, *et humanæ humilitatis utilitatem*, ut loquitur S. Augustinus, *suo exemplo commendavit.*

Postquam legitimam cœnam fecit et pedes Discipulorum lavit, cùm recubuissest iterum, pane et cálice accepto ac benedicto, corpus suum et sanguinem Discipulis distribuit, ac jussit ut ipsi quoque id facerent *In sui commemorationem.* Quo Sacrificio et Sacramento instituto, divitias divini sui erga homines amoris velut effudit, atque reipsa eos in finem dilexit.

De Passione Christi.

A Judæ proditione cœpit Christi passio. Judas enim unus ex Discipulis, quos assumpserat ad Apostolatum, biduò ante Pascha, abiit ad Sacerdotum Principes consultantes in aula Caiphæ Pontificis quomodo Jesum dolo comprehensum interficerent, pactusque est cum ipsis se proditurum Magistrum sum mercede triginta argenteorum.

Christus ecœna tum legitima, tum Eucharistica celebrata, cum duodecim Discipulis suis, atque ideo etiam cum Juda proditore, vesperé egressus ex urbe, ac transiens torrentem Cedron, in montem Olivarum se contulit, et in hortum Gethsemani secessit oraturus Patrem. Tunc Judas eō, ubi erat Christus, venit cum militibus Præsidis, et ministris Pontificum, eumque osculatus, prout inter ipsos convenerat, dedit signum injiciendi manus in illum. Christus inimicis suis obviam procedens non modò non restitit, sed prostratos erexit, turbatos confirmavit, trepidos provocavit, se ultrò satellitibus vinciendum obtulit, et Petrum decertantem ad sui defensionem districto gladio cohibuit.

In horto ter eumdem sermonem repetiit, dicens; *Pater si possibile est, transeat à me calix iste; verùm tamen non sicut ego volo, sed sicut tu.* In ea oratione passus est tristitiam illam ingentem, quæ eum ita affecit, ut, etiam post adhibitam ab Angelo consolationem, fieret sudor ejus sicut guttas sanguinis recurrentis in terram. Causa verò tristitiae fuit non solum species suppliciorum objecta

animo: sed præsertim Judæ proditio, Petri negatio, Discipulorum fuga, obstinata Judæorum improbitas, excidium Jerusalem, omnium hominum et maximè Christianorum errata, uno verbo, peccati gravitas, et turpitudo.

Comprehensum Jesum et victimum adduxerunt satellites primū ad Annam socerum Caiphæ, deinde ad Caipham ipsum ejus anni Pontificem. Caiphas Jesum tamquam nefarium et impium hominem interrogavit, subornatis téstibus eum accusantibus, et aliis sufficientibus omni genere contumeliarum tota nocte reliqua. Manè diei insequentis, cùm Sacerdotes, Seniores populi, et Scribæ dare eum ad mortem habito consilio, decrevissent, perduxérunt constrictum vinculis in Pætorium ac Pilatum, postea jussu Pilati ad Heródem, et rursùs ab Heróde ad Pilatum.

Apud Pilatum factus est reus criminis triplicis: scilicet quod perversa doctrina populum in errorem induceret; quod Romanis tributa solvere prohiberet; demum quod Regnum affectaret. Post hæc Pilatus, cùm cognovisset Jesum esse Galileum, misit eum ad Herodem ut a negotio tam molesto se expediret. Sed cùm Herodes illum de multis interrogasset, nec illum ab eo responsum tulisset, veluti fatuum ac stolidum hominem, illusum et indutum veste alba remisit ad Pilatum.

Tunc Pilatus id maximè curávit, ut Judæis persuaderet satis esse, si Jésus flagellis castigaretur. *Traditus est itaque Jesus militibus verberandus, ut scribit S. Hieronymus, et illud Sacratissimum Corpus pectusque Dei capax flagella secuerunt.*

Flagellatus est omnino nudus ad columnam li-

gatus; et cæsus est tamquam servus noui virgis instanti hominis liberi, sed flagellis.

Post verbera milites nudatum Christum pristinis vestibus induunt clamidem coccineam, et pro diademate ponunt ei coronam spineam; pro sceptro regali dant calamum, et adorant quasi Regem, exhibentes spectaculum ludibrii et crudelitatis. Christum tam fœde laceratum conspicientes Judæi, non desierunt eum ad mortem postularē: hinc clamare cœperunt, non velle Jesum sibi à Pilato dimitti pe Pascha, sed Barabbam latronem, non Salvatorem, sed interfectorem, non datorem vitæ, sed ademptorem; atque illud etiam furōre abrepti optarunt, ut poena mortis ejus in se et filios suos recideret. Tunc Pilatus nomine Cæsaris teritus, et illorum clamoribus furentibus concessit, et Jesum crucifigendum tradidit.

Traditus Dominus Jesus Christus sæuentium voluntati, cogitur efferre crucem in humeros suos deportandam, (qui mos erat Romanorum) à Prætorio Pilati ad montem Calvariæ. Sed cum ille ieiunis, vigiliis, verberationibus confectus ac penè exaninis oneri succumberet, obvium quemdam hominem Cyrineum nomine Simonem arripuerunt, qui tolleret crucem ejus, eamque solus deferret.

De Morte Christi.

Ubi ventum est ad Calvarium, dedérunt ei vinum bibere cum felle mixtum, et sub meridiem in crucem sublatus est: et pendens è cruce septies locutus est. Prima vox illa fuit, qua petit à Patre, ut iis ignosceret, qui poenarum omnium,

quas pértrut, autores et ministri fuerant: *Pater, dimite illis, non enim sciunt, quid faciunt.* Secunda illa, quam dixit latróni homini penaliter pendi, et salubriter confitenti: *Hodie tecum eris in Paradiso.* Tertia illa, qua affatus Matrem suam, et Joannem Apostolorum jussit, ut altera alteri Mater, et alters alteri filius esset: *Mulier, ecce filius tuus;* et ad discipulum conversus: *Ecce Mater tua.* Quarta est ingens illavox: *Deus meus, Deus meus, ut quid dereliquisti me?* Quæ vox ostendit nullum animi solatium divinitus datum, Christo inter summos dolores, et humanam ejus naturam sensisse tormenta omnia, perinde ac si Personæ Divinæ conjuncta non fuisset. Quinta: *Sitio.* Sexta: *Consummatum est.* Septima et postrema, divinæ ejus naturæ index, est vox illa quam emittens expiravit: *Pater, in manus tuas commendabo spiritum meum.* Qua precatiōne monuit suos, et constituit, ut in extremo vitæ momento se Deo commendarent, quanta maxima possent animi contentionē.

Mortem Christi hæc consecuta sunt prodigia; videlicet: Vellum Templi scissum est in duas partes, terra mota, petræ disruptæ, reserata sepulchra, erecta plurima jacentia corpora Sanctorum, qui deinde post resurrectionem ejus exeuntes è sepulchris, profectique Jerosolymam, se in conspectum multis dedérunt.

De Christi sepultura.

Postquam Christus Dominus feria sexta, hora diei nona in cruce spiritum emisit, eodem die

vespere Josephus ab Arimathea, et Nicodemus, viri illustres ac nobiles, corpus ejus de cruce acceptum diligenter atque honorifice tegendum ac sepeliendum curarunt. Corpus depositum è cruce permisso Pilati Præsidis lavrèunt primùm, lotum unxérunt, cùm unxissent, nova mundaque sindone cum aromatibus involútum à pédibus ad collum usque colligarunt, et sudario capiti superposito intulérunt in propinqui horti monumentum novum, quod deinde saxo ingenti ad ostium appósito occlúsérunt. Póstero die magno Sabbati saxum ob-signatum est, à Sacerdotum Principibus concessu Pilati et milites sepulchri custodes positi; ita volente Deo, ut quò magis cavit perfida gens, ne Apostoli, corpore Christi per fraudem sublatu, resurrectionem ejus spärgerent in vulgus, eó minùs id causari posset, ex quo Christus ad vitam rediisset.

De Christi Resurrectione, et Ascensu ejus in Cælum.

Tertio à morte die, qui fuit Dominicus, summo manè Christus, qui triduum mortuus fuerat, egre-sus è sepulchro clauso et obsiguato, nihil vidéntibus custòdibus, quos attonitos obstupefécerat pavor, ad vitam virtutē sua primus omnium rediit et surrexit.

Feminæ omnium primæ Dominum resurrexisse ab Angelis audivérunt, et resurrectionem nuntiá-runt Christi Discipulis, et nominatim Petro, prout ab Angelo jussæ fuerant.

Christus Dominus ipso Resurrectionis suæ die quinques apparuit. Primùm dedit se in conspectum

Mariae Magdalene ploranti ad ejus sepulchrum, sub olitoris specie, ideoque ab ea habitus est cultor horti, sed postmodum agnitus est tamquam Magister. Postea occurrerit eidem Magdalene, aliisque mulieribus reverténtibus à sepulchro Jerosolymam, quæ, cum singula Apostolis narrassent, vana narrare visæ sunt. Tertiò apparuit Petro. Eodem die in effigie viatoris se itineris socium adjunxit duobus Discipulis proficiscentibus Jerosolyma Emmaünum; estque cognitus ab iis in fractione panis. Tandem eodem die in noctis exordio januis clausis, ingressus est ad Discipulos, absente Thoma, in unum locum congregatos, eisque data priùs pace concessit potestatem remittendi peccata, et Pœnitentiæ Sacramentum instituit.

Octavo à Ressurrectione die eosdem Discipulos fùribus páriter occlusis Christus adivit, ac Thomæ, qui tunc præsens aderat, vúlnera tractanda obtulit. Rursus ostendit se ad mare Tiberiadis quatuor Apostolis Petro, Thomæ, Jacobo, et Joanni; item Nathanaeli, itémque duobus Discipulis à Joanne non memoratis. Postea eumdem in monte Galilææ, qui Thabor dicitur, Discipuli undecim vi-dérant: Novissimè, idest, ipso quadragesimo die, recumbentibus illis undecim apparuit: et convéscens præcepit eis ab Jerosolymis ne discéderent, sed expéctarent promissionem Patris, videlicet, Spiritum Sanctum. Peracto convívio deduxit eos in Bethaniam ad montem Olivárum, unde cùm priùs eis elevatis manibus benedixisset, eisdem videntibus, in cælum sublatus est.

In prædictis apparitionibus Christus cum Discipulis suis egit potissimum de Regno Dei; non de cœ-

lesti solūm ac æterna gloria, qua post exantatos in evulganda ejus doctrina labores donandi erant; sed etiam de Ecclesia, quam fundare jam cœperat, rebusque ad ipsam pertinéntibus.

DE BEATA MARIA VÍRGINE.

De genere et Paréntibus Beatæ Mariæ Virginis.

Matthæus et Lucas genus Mariæ Virginis reputant à Rege Davide. Idem Lucas eam fuisse conjunctam tradit Sacerdotalis Aaronis Familiae affinitate. Mariæ Parentes fuerunt Joachim et Anna. Joachim *præparationem Domini*, Anna *gratiā significat*. Anna sterilitate divinitus depulsa Mariam concepit modo prorsus naturali atque communi; quæ tamen immunis fuit semper à labe originali.

De Mariæ Virginis Præsentatione in Templo, ejusque Desponsatione cum S. Josepho.

Maria Virgo adhuc tenella Templum deducta fuit, Deo consecrata, et à Sacerdotibus ad Samælis similitudinem in sanctis ædibus educata; ibique perpetuam Virginitatem Deo vovit.

Sacræ Litteræ docent Mariam non recusasse, nubere Josepho viro justo, etiamsi Virginitatis voto teneretur.

Vitam et Mores Beatæ Mariæ Virginis describit S. Ambrósius hisce verbis: « Sit vobis tamquam imagine descripta Virginitas Vitaque Beatæ Mariæ, de qua velut speculo refūlgeat species castitatis, et forma virtutis... Virgo erat non solūm cō-

«pore, sed etiam mente, quæ nullo doli ambitu sincerum adulteraret affectum. Corde humilis, verbis gravis, animi prudens, loquendi parcior, legendi studiosior, non in incerto divitiarum, sed in prece pauperis spem repónens: intenta operi, verecunda sermone, sólita non hominem, sed Deum arbitrum mentis quærere: nullum lædere, bene velle ómnibus, assurgere majóribus natu, æquálibus non invidére, fúgere jactantiam, rationem sequi, amare virtutem. Quando ista vel vultu læsit parentes? Quando dissensit à propinquis? Quando fastidivit humilem? Quando derisit debilem? Quando vitavit inopem? Eos solos solita cœtus virorum invisiere, quos misericordia non erubesceret, neque præteriret verecundia. Nihil torvum in oculis, nihil in verbis procax, nihil in actu inverecundum, non gestus fractior, non incessus solutio, non vox petulantior, ut ipsa corporis species fuerit simulacrum mentis, figura probitatis. Quid éxequar ciborum parsimoniā, officiorum redundantiam, alterum ultra naturam superfuisse, alterum penè ipsi naturæ defuisse? Illic nulla intermissa tempora, hic congerminatos jejúnio dies? Et si quando reficiendi successisset voluntas, cibus plerumque obvius, qui mortem arcéret, non delicias ministraret. Dormire non priùs cupiditas, quā necessitas fuit: et tamen, cūm quiésceret corpus, vigilaret animus, qui frequenter in somnis aut lecta repetit, aut somno interrupta continuat, aut disposita gerit, aut gerenda prænuntiat. Prodire domo nescia, nisi cum ad Ecclesiam conveniret; et hoc ipsum cum paréntibus, aut propinquis.

«Sic Maria intendébat ómnibus , quasi à pluribus
«monerétur , sic implebat omnia virtutis officia,
«ut non tam disceret , quám docéret . Talem hanc
«Evangelista monstrávit , talem Angelus réperit,
«talem Spiritus Sanctus élégit .»

De Annuntiatione , et Visitatione Beatae Mariæ Virginis.

Gabriel Angelus ingressus ad Virginem , solam reperit , et orantem in suo cubiculo ; salutavit appellans *gratia plenam* , quali salutatione nemo ante dignus habitus fuerat . Hanc ob rem , et quod existimabat se virum vidére , quem postea Angelum esse intellexit , turbata est , et sacro quodam horrore perfusa . Ubi didicit ab Angelo , futurum ut conciperet et páreret magnam sóbolem , filium Altissimi , rogavit , qua id ratione fieri posset . Tunc Angelus inquit : *Spiritus S. superveniet in te , et virtus Altissimi obumbrabit tibi , et quod nascétur ex te Sanctum , vocábitur fílius Dei.* Cùm Virgo Angeli dictis credens professa fuisset se esse *Ancillam Domini* , fidem concépit .

Digresso Angelo , Maria humilior facta , ubi se cognovit eléctam , státim ad Cognatam suam Elisabetham in montana processit , ut Cognatae gaudium suum ob conceptum ab illa filium testarétur , suamque operam et studium prægnanti ac seni naváret . Tercenta circiter millia passuum confécit , ut discédens Nazareto perveniret Hebrónem Urbem in móntibus positam in qua degébat Elisabeth , (et Hierosolymam pertransiens , Deum ibi in Templo

adotura). Quasi tribus ménibus Maria mansit apud Elisabetham , et probabile est mansisse usque ad ortum Joánnis Baptistæ .

De Partu , et Purificatiōne B. Mariæ Virginis.

Quemámodum Christum concéperat Virgo María , ita etiam péperit sine ulla prorsū Virginitatis diminutiōne . Quem sine gravámine túlerat , emisit in lucem eundem sine dolore , atque adeò magna cum voluptate .

Etsi Beatae Virginis partus (concepto sine viri opera Christo Domino , et in lucem edito sine maternæ Virginitatis detrimento) non purissimus esse non potuit ; illa tamen , tamquam una è multis , voluit per dies quadraginta Legis præcepto obtémperare , tum ut humilitati filii conformaréatur , tum ut calumniae occasionem Judæis tolleret . Post illos dies , cùm venisset in Templum , filium suum obtulit , et sacrificium more páuperum , par túrturum , aut duos pullos columbárum , non propter necessitatē , sed magis propter consuetudinem Legis . Magna cum admiratione audiit , quæ de filio suo à Simeóne et Anna prædicata sunt ; ac didicit , futurum , ut tantum animo dolorem cáperet , quantus esse solet dolor ejus , qui gladio transverberetur . Quod ei cónfigit , quando filium suum despectum ab ónnibus , flagellis cæsum , spinis perfoſsum , crucifixúmque conspexit .

De Mariæ Virgine à purificatiōne usque ad mortem .

Maria Virgo secessit in Ægyptum cum ipso et Josepho Sponso ut si. lium suum subtraheret , ab

immineti puerorum cæde, quam Herodes iudixerat; Jesum deinde reversa in terram Israël habitavit in urbe Nazareth; inde Hierosolimam cum Josepho quotannis conferre se consuevit ad Pascha celebrandum; puerum Jesum annos jam duodecim natum secum duxit; allocuta est amissum ac triduo post inventum disputantem in templo cum Doctribus verbis istis: *Fili, quid fecisti nobis sic? Ecce pater tuus, et ego dolentes quærebamus te.*

Josephum fabrum fuisse dicit S. Mathæus; at cui óperi Maria vacaret, nullus Evangelistarum significavit: dicendum tamen, quod et ipsa studuit comparare studuit, et sib et filio necessaria ad victimum honesto aliquo artificio, quemadmodum et Joseph.

Maria unà cum Christo int̄erfuit nuptiis in Cana Galilæe celebratis; cùmque, vino deficiente, ei dixisset: *Vinum non habent, hoc ab eo tulit responsum: Quid mihi, et tibi mulier? Nondum venis hora mea.* Postea cum eodem filio suo, fratribus et discipulis ejus profecta est Capharnaüm, ibi quis mansit paucos dies. Insuper cum iisdem fratribus venit ad Christum concionantem, in qua nescio, domo, et cum illi non possent ipsum odire præ turba, misit qui nuntiarent, se cupientes loqui cum eo esse foris.

A Christo moriente Joanni Apostolo commendata fuit: ipsa non secūs ad Maria Cleophae, et Maria Magdalene, stetit juxta Crucem Jesu.

Post Ascensionem Christi fuit cum Apostolis, aliquis tum viris, tum mulieribus, qui intenti concorditer precibus fundendis ad Deum, Spiritum Sanctum à Christo promissum expectabant.

De Morte et Assumptione B. Mariæ Virginis.

Deipara Virgo mortem obiit simillimam sopori illi placidissimo ac suavissimo, quo Deus Adamum sopivit, ut ex latere ejus sine ullo dolore ac sensu costam edúceret, ex qua Evam formaret. Post mortem verò unà cum corpore assumpta est in Cœlum.

DE APOSTOLIS.

Apostoli sunt duodecim illi Viri, quos Servator ac Dominus noster Jesus-Christus haud multò post Evangelicæ prædicationis initium sibi adjunxit, et præ reliquis Discipulis suis solo Apostolorum nomine, quasi præcipuo quodam honoris titulo, insignivit, mandans ut pro se legatione fungentes, in universum Orbem irent, et omni Creaturæ Evangelium prædicarent, et credentibus æternum in Cœlis Regnum policeréntur: facta insuper eisdem potestate ægros sanandi, mortuos ad vitam revocandi, et dæmones ejiciendi, ut magnitudo signorum probaret magnitudinem promissorum.

Duodecim Apostolorum nōmina ita recenset S. Matthæus: *Primus Simon qui dicitur Petrus, et Andreas frater ejus, Jacobus Zebedæi, et Joannes frater ejus, Philippus, et Bartolomæus, Thomas, et Matthæus Publicanus, Jacobus Alphæi, et Thadæus, Simon Cananæus et Judas Iscariotes.* Omnes Evangelistæ Petrum primo loco ponunt, Judam postremo.

Apostoli è cæterorum Discipulorum numero non fuerunt electi ob aliquam ingenii dotem; quia

Christus idiotas elegit, ut canfunderet Mundum. Praeter duodecim Apostolos à Christo electos, alii tres sunt, scilicet, S. Mathias in locum Judæ proditoris ab Apostolis sufféctus, Paulus ac Barnabas instinctu Spiritus Sancti Apostolatu deinde initiali.

Sacerdotes creati ab ipsomet Christo fuerunt, et quidem eo tempore, quo, celebrata cum ipsis Agni Paschalis coena, et Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento instituto, eisdem præcépit, ut tali modo sui memoriam celebrárent, et confeeta sub utraque specie Eucharistia, Sacrificium offerrent.

Die Pentecostes, seu Quinquagésimo post Christi Resurrectiōnem, Apostoli Spiritu Sancto afflati fuerunt; et quidem Hierosolymis: nam mandáverat illis Christus, *ab Hierosolymis ne discéderent, sed expetárent promissiōnem Patris.* Suscepserunt postmodum mundum, imbuendum Evangelio, distributis sibi terrarum pártibus. Antequām tamen divideréntur, eodem Divino Spiritu afflati, convenientes Hierosolymam, Christianæ Fidei formulae componendam censuerunt, ut eamdem per omnes gentes æqualiter prædicárent; eámque *Symbolum* appellarunt, ut ea veluti nota et téssera quadam Christianos internoscerent.

JANUA LINGUARUM

JOAN. COMÈNII.

Habiendo llegado á mis manos el JÁNUA LINGUÁRUM que el Colegio de Jesuitas de Salamanca publicó á principios del siglo xvi, y que el Sr. Hervas y Panduro en su *Historia de la vida del Hombre*, dice que le había visto reimpreso en trece lenguas distintas, por esta circunstancia y la de que muchos literatos le llaman *libro de oro* por la reunión de voces é ideas que contiene para fecundizar el entendimiento de los jóvenes que se dedican al estudio de la lengua latina, y hallarse tan conforme con el método seguido en esta COLECCION, he creido oportuno insertar los siguientes capítulos de los cien que contiene divididos en parrafitos.

CAP. I. *Intróitus.*

Salve, Lector amíce.

Si rogas, quid sit eruditum esse? Respónsum habeo: nosse rerum differéncias, et posse unumquodque suo designare, vel insignire nōmine.

Nihilne prætérea? Nihil certé quidquam.

Totius eruditiónis pósuit fundámētum, qui nomenclatúram rerum naturae, et artis perdídicit

Sed, atqui, id difficile forsitan?

Est: si invitus féceris, aut præveniénte, et præconcépta imaginatiōne, te ipsum téreas.

Tandem si quid asperitatis erit, initio eril

¿Annon et literárum charactéres, ac ductus puéris primo intúitu mira monstra, et porténta vidéntur?

Ast ubi ullum impénderint óperæ Indum, et jocum esse animadvértunt

Idem in omni re évenit, ut aspéctu exteriōri operosa appáreat.

At si non solum aggréderis; sed étiam pergis, nihil est